

נאום הפרידה של איילה פדות במחוז חיפה וגליל מערבי אוגוסט 2007.

ראשית אני שמחה על המפגש ועל ההזדמנות להיפרד מכולם.

הכל התחיל באוסף ספסלים חומים, מגושמים ומכוערים. מישהו וודאי מרים גבה "מה הקשר אז עם סיום לימודי הרב"ע שלי?"

התשובה לשאלתי מי רוצה ספסלים אלה הייתה "פותרים מרפאה גדולה של קו"ח (כך נקראנו אז) בלין" תופתעו לשמוע שאפשר לפגוש ספסלים אלה גם היום למשל בארטופדיה בלין למוגבלות פיזית ולהביא לידי ביטוי את הידע המקצועי שרכשתי. התגובה שלו הייתה חיובית אך בתנאי שהפקוח במרכז יסכים. כבר באותו השבוע נפגשתי עם אשה מיוחדת מאוד בשם עליזה קרני אשר נסחפה עם חלומותיי.

ואכן בסתיו 1967 נפתח המכון בלין. המכון הסתכם בחדר בודד וחצי משרה של מרפאה בעיסוק.

הבניין כולו היה חדש ועדיין לא גמור לגמרי, בקומה שלנו התמקם המכון לפיזיותרפיה (אשר עבר מהחלוצי) בהנהלת מאיר. מאיר קיבל את פני בנימוס והסביר לי את מהות שתוף הפעולה שהוא רואה- "אני אומר ואת עושה מה שאני אומר" אתם יכולים לתאר לעצמכם שזה לא היה בדיוק דגם שיתוף הפעולה עליו חלמתי.

תוך שנתיים הצטרפו עוד שתי מב"ע והקף העבודה תפס לאט לאט יותר נפח. טיפלנו גם בילדים עם מבלול בעיות (פיזיקליות והתפתחותיות) והוחלט כי יש צורך להפריד את נושא הילדים-והרי לכם מכון הריפוי בעיסוק הראשון להתפתחות הילד במרפאת רש, שהוא למעשה הבסיס למכוני התפתחות הילד המשולבים במחוז.

בשנת 1973, לאחר מלחמת יוה"כ, נוצר הצורך לתת מענה לחיילים שאובחנו כהלומי קרב. הייתה זו הרחבה של המקצוע והצטרפותנו לנושא בריאות הנפש. הרחבה נוספת באה עם זיהוי הצורך לטיפול במכורים לסמים. השתלבותנו באה עם פתיחת מרכז הגמילה בהגפן.

עיקר תפקודנו היה להקנות לאנשים אלה מיומנויות תפקוד בסיסיות והרגלי עבודה. העבודה הייתה מרתקת והקהל שונה מכל מה שהכרנו עד אז. אחוז גבוה מהמטופלים היו נערות (מוגדרות היום כנערות במצוקה) שהגיעו לזנות למימון הסמים באותם ימים יכולתי לטייל בערב בעיר התחתית ללא כל חשש שכן "הילדות שלנו" כולן שמחו אתי. התכנית לא היוותה הצלחה שכן המטופלים נשארו בסביבתם והפיתוי לחזור לסמים על כל הכרוך בזה היה גדול. לאחר כשנתיים השרות כולו עבר למסגרת של משרד הבריאות.

בשנת 1975 עלה שוב הצורך להטמיע את יכולתנו המקצועית ביחידה להמשך טיפול בחיפה. לאור הצלחתנו הורחב השרות גם ליל"ט עכו וגם ליל"ט הקריות.

חשוב להזכיר כאן כי במשך הרבה שנים היה ביה"ס היחיד לרפוי בעיסוק בירושלים. הלימודים היו זולים, אך ע"מ לקבל את התעודה המעידה על סיום הלימודים הייתה כל מב"ע מחוייבת לשנת חובה.

מתוקף שנת החובה נשלחו המסיימות לכל מקום שנקבע להן בכל מקום שנקבע להן בכל רחבי הארץ.

חלקן עובדות אתנו עד היום.

ב-1977 מתקיימת לראשונה התייחסות ע"פ לחוק לריפוי בעיסוק. בעקבות ההכרה בעקרת הבית כזכאית לקיצבת נכות מטעם הבטוח הלאומי אם חל צמצום ביכולת התפקודית מסיבות רפואיות.

לאור הקביעה בחוק נפתח המכון להערכה תפקודית בחיפה ונתן שירות לכל אזור הצפון. תפקיד המב"ע היה לבצע הערכה תפקודית מובנית לעקרת הבית. תוצאות ההערכה הזו היוו גורם מרכזי בקביעת הזכאות לקיצבת נכות (המכון נסגר לפני כמה שנים ומתפקד כיום רק במרכז הארץ)

ברח' הגפן קיים מרכז יום לקשיש בשותף אש"ל וקו"ח. עבדו בו מב"ע אשר נמנו על כ"א שלנו.

פרויקט משותף עם החוג לרב"ע באוניברסיטת חיפה היה "מכון קארטן" מכון שנפתח, כאמור עם אוני' חיפה ובעזרת תרומה גדולה מאוד של מר קארטן מלונדון. מכון זה היה מיועד להקנות לאנשים עם מוגבלויות קשות מאוד כישורי תקשורת בעזרת מחשבים עם התאמות טכנולוגיות מגוונות.

המכון עבד בלין כמה שנים כאשר הצוות היה משותף לנו ולאוניברסיטת חיפה. העבודה הייתה מרתקת והגענו לתוצאות מקצועיות מפתיעות תוך שימוש בטכנולוגיות השונות. לצערנו נאלצנו לסיים

את שיתוף הפעולה עקב מגבלות כלכליות.

כפי שנראה שירות הריפוי בעיסוק במחוז עשה דרך ארוכה. לא היה קל ופשוט. היו מנהלי מחוז אשר לא הבינו מדוע הם צריכים את השירות. "הרי בפיזיו. עושים אותה עבודה ורואים הרבה יותר מבוטחים"- היה זה משפט ששמעתי לא אחת. או משפט אחר היה "מה חשוב יותר עוד מיטות בטפול נמרץ או ריפוי בעיסוק." היה צורך לשווק את הריפוי בעיסוק בהתמחויות השונות לקהל הרופאים ולקהל שלא כל כך הבינו במה המדובר.

כל רכישה של אמצעי טפול וכל השתלמות היו מלווים במאבקים.

לא היו חכניות עבודה שנתיות וכתוצאה לא היה תקציב מסודר.

שירות הרב"ע התפתח מאוד. הוא התחיל ב-0.5 משרה והיום יש 85 עובדים ב-4 מכונים לטיפול במוגבלות פיזית, ב-6 מכונים להתפתחות הילד, ב-3 יחידות להמשך טיפול ומעקב ובבריאות הנפש.

כיום הנהלת המחוז מודעת לחשיבות השירות ועושה ככל יכולתה לאפשר לרב"ע להתרחב ולקלוט מב"ע נוספות לעבודה ולפתח מקומות חדשים.